

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ**

**«СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНОГО
ПРАВА УКРАЇНИ»**

**Матеріали
X Міжнародної науково-практичної інтернет конференції**

20 жовтня 2023 року

Одеса
ОДУВС 2023

УДК 342.92(477)
ББК 67.9.(4Укр)401.0
С764

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Стан та перспективи розвитку
С адміністративного права України: матеріали
764 Міжнародної науково-практичної інтернет
конференції, м. Одеса, 20 жовтня 2023 р. – Одеса
: ОДУВС, 2023. – 332с.

УДК 342.92(477)
ББК
67.9.(4Укр)401.0

© ОДУВС, 2023

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК ЗАПОРУКА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Мерденов Ю. В., аспірант кафедри адміністративної діяльності поліції факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Одеського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Швець Д. В., д.ю.н., доцент, заслужений працівник освіти України, ректор Одеського державного університету внутрішніх справ

Внутрішні та зовнішні виклики, які стоять перед Україною, вимагають забезпечення потужного кадрового ресурсу для Національної поліції. Однією із складових підготовки кадрового потенціалу поліції є професійна підготовка, яка полягає у навчанні та «створенні» високо мотивованого знавця своєї справи, який готовий виконувати завдання щодо захисту прав та свобод людини, підтримання публічного порядку та безпеки в державі, а також боротися зі злочинністю.

Готовність поліцейських до виконання функціональних обов'язків формується через комплексний процес підготовки, одним із елементів якого є психологічна підготовка, адже робота в поліції апріорі пов'язана зі стресом. Наслідками стресу, пов'язаного з роботою в поліції є: цинізм і підозрілість; емоційна відстороненість від різних аспектів повсякденного життя; знижена працездатність; прогули та достроковий вихід на пенсію; надмірна агресивність (яка може спровокувати збільшення скарг громадян на роботу поліції);

алкоголізм та інші проблеми зловживання; подружні та інші сімейні проблеми (наприклад, позашлюбні стосунки, розлучення або домашнє насильство); посттравматичний стресовий розлад; серцеві напади, виразки, збільшення ваги, та інші проблеми зі здоров'ям; самогубство [1]. Тому для зменшення вірогідності настання таких наслідків важливо психологічно готувати поліцейських до умов роботи.

Звичайно, стресові ситуації завжди були характерними для роботи в поліції, адже люди звертаються до поліції тоді, коли в них трапилось щось погане, але в умовах війни кількість таких ситуацій стрімко збільшується, тож поліцейські повинні мати психологічну готовність до роботи в таких умовах. Під час війни значно розширюється перелік ситуацій, до яких залучаються поліцейські: це і безпосередньо бойова робота у складі штурмових бригад, зокрема бригади «Лють»; робота на деокупованих територіях; залучення до ліквідації наслідків обстрілів та катастроф як природного, так і техногенного характеру; евакуація населення; надання всебічної допомоги особам, які її потребують, тощо. Тому питанням психологічної підготовки поліцейських повинна приділятися максимальна увага, в т.ч. і формуванню їх психологічної готовності.

Психологічна готовність включає в себе з однієї сторони запас професійних знань, умінь і навичок; з іншої – риси особистості: переконання, професійні здібності, інтереси, професійну пам'ять, мислення, увагу, професійну спрямованість думки, працездатність, емоційність, моральний потенціал особистості, що забезпечать успішне виконання професійних функцій [2, 6-7]. Саме психологічна готовність нести службу в стресових умовах є передумовою ефективного виконання поліцейськими своїх обов'язків та адекватного реагування на надзвичайні ситуації, стресові події та виклики, з якими вони можуть зіткнутися у своєму професійному житті, особливо під час війни.

З урахуванням цього сучасна професійна підготовка працівника поліції, а особливо її психологічна складова, повинна бути значно посилена. Під час такої підготовки важливо розвивати емоційну стійкість, стресостійкість, здатність приймати рішення в кризових ситуаціях та ефективно взаємодіяти з громадянами. Це допоможе знизити ризик розвитку посттравматичних стресових розладів у самих поліцейських, покращити якість прийняття рішень в стресових ситуаціях та забезпечити безпеку як для поліцейських, так і для громадян.

В першу чергу поліцейський повинен розвивати в собі стресостійкість, бути готовим до значних психологічних навантажень та вміти застосовувати практики психологічного розвантаження. Як зазначають фахівці, розвиваючи психологічну стійкість поліцейські повинні спрямувати свої зусилля на: розуміння власних цінностей і сенсу; розвиток толерантності до невизначеності, щоб будь-які неочікувані ситуації стали для них звичними; розвиток здібності приймати ситуацію, тобто розуміти, що людина не все може контролювати; розвиток вміння планувати, розставляти пріоритети і швидко змінювати плани в умовах швидкоплинності і непередбачуваності подій;

здібність працювати у колективі; вміння регулювати емоції; здібність бути «тут і тепер», який дозволяє переносити значні і тривалі навантаження [3, 163].

Також увага повинна приділятися вмінню надавати елементарну психологічну допомогу населенню: заспокоїти, допомогти зупинити панічні атаки, підтримати, тощо. За специфікою своєї роботи поліцейські завжди працюють з людьми, які опинилися в стресовій ситуації. І не завжди поліцейські знають, як правильно спілкуватися, які фрази використовувати, щоб допомогти, а не ще більше загострити ситуацію. Особливо це є актуальним під час війни. Поліцейські одні із перших опиняються поряд з людьми, яких спіткало горе, тому вміти надавати психологічну підтримку повинні вміти не лише поліцейські-психологи, а й представники всіх інших підрозділів поліції.

Ще один важливий аспект, на якому варто зупинитися окремо. Не секрет, що, на жаль, значна кількість поліцейських отримує посттравматичний стресовий розлад людини. Як правило, це відбувається тоді, коли особа пережила реальну або потенційну загрозу життю чи стала свідком психотравмуючих подій, тобто ситуацій, які є небезпечними не лише для життя, а і для здоров'я людини, що можуть супроводжуватися відчуттям безсилля, страху, жахливими картинами (воєнні чи бойові дії, терористичні акти, вбивства, сексуальне чи фізичне насилля, ДТП, стихійні лиха) [4, 181]. Дослідження доводять, що поширеність посттравматичного стресового розладу серед поліцейських країн заходу коливається від 7 до 19%, а поліцейські можуть переживати принаймні три травматичні події за кожні шість місяців служби [5]. І якщо такі цифри характерні для мирного часу у відносно стабільних європейських країнах, то важко навіть уявити відсоток поліцейських з цим розладом в Україні в умовах війни. Окрім безпосередньо загроз для самого поліцейського, членів його родини та оточуючих, проблема ще полягає в тому, що не всі поліцейські з цією проблемою звертаються за психологічною допомогою. В першу чергу через те, що не всі можуть визначити симптоми. Тому під час психологічної підготовки поліцейських важливо навчати розпізнавати посттравматичний стресовий розлад як у себе, так і в колег. Крім того, важливо формувати культуру довіри до психологів, пояснювати важливість та користь своєчасного звернення не тільки для конкретної особи, а й для його близьких та оточуючих. Також варто зазначити, що в наслідок війни від посттравматичного стресового розладу страждає значна кількість людей. Тому під час психологічної підготовки доречно навчати поліцейських правильно спілкуватися з такими людьми, особливо з дітьми, зокрема підлітками.

Психологічна готовність поліцейських до роботи є динамічним процесом, і вона може продовжувати розвиватися протягом усієї кар'єри. Постійне навчання, тренування та підтримка з боку влади сприяють збереженню та підвищенню рівня готовності поліцейських для ефективного виконання своїх обов'язків.

Література

1. On-the-Job Stress in Policing—Reducing It, Preventing It. P. 20. URL: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/jr000242d.pdf> (дата звернення: 20.07).

2. Алмаші С. І., Костю С.Й. Дослідження психологічної готовності студентів-психологів до майбутньої професійної діяльності. *Вісник Національного університету оборони України*. 2019. Вип. 2. С. 5-15.

3. Доценко В.В. Розвиток психологічної стійкості поліцейських в умовах військової агресії. *Проблеми сучасної поліцейстики* : тези доп. наук.-практ. конф., 20 квіт. 2022 р.) : МВС України, Хар-ків. нац. ун-т внут. справ. Харків : ХНУВС, 2022. С. 160-164.

4. Сокурєнко В.В. Особливості психологічної підготовки поліцейських до забезпечення публічної безпеки в умовах антитерористичної операції. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. наук. пр. конф., 31 трав. 2019 р. : МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец.-фіз. підгот. ф-ту № 2. Харків: ХНУВС, 2019. С. 181-182

5. Isabirye, R.A., Namuli, J.D. & Kinyanda, E. Prevalence and factors associated with post traumatic stress disorder among field police patrol officers serving in Kampala Metropolitan region. *BMC Psychiatry* 22, 706 (2022). <https://doi.org/10.1186/s12888-022-04317-z>

ЗАХОДИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ВПЛИВУ, ЯКІ МОЖУТЬ ЗАСТОСОВУВАТИСЯ ДО НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ <i>Майборода А.С, Максимова М.К.</i>	192
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ <i>Малова Ю.С., Скриль С. А.</i>	194
ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Мариніч П. В., Боксгорн А. В.</i>	196
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Мащенко В.С., Боксгорн А. В.</i>	198
ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК ЗАПОРУКА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ <i>Мерденов Ю. В., Швець Д. В.</i>	202
ПУБЛІЧНА СЛУЖБА В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА <i>Миронюк Р.В.</i>	205
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ <i>Михайленко Є.О., Денисова А.В.</i>	209
ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПІДРОЗДІЛАМИ МВС <i>Мукоїда Р.В. Аносенков А.А.</i>	211
ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАВДАНЬ ТА ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ <i>Нікітін А.А.</i>	214
ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ <i>Павлюк О. І., Денисова А.В.</i>	218
ФУНКЦІОНУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Пальченко А.А., Алексєєва А.В., Мішута К.В.</i>	220